

Kdo je največji bedak?

(Indijska pravljica.)

Brihtnež, Vedež, Modrež in Umnež, štirje učeni možje, so šli po svetu, da bi srečali Pamet. Gredo in srečajo vojaka, ki jih pozdravi. Odzdravijo mu in gredo dve miljii daleč, ne da bi kateri spregovoril. Ko sedejo k počitku pod drevo, se pohvali Modrež: »Vljuden človek je bil ta vojak! Kako globoko se mi je priklonil!«

»Kaj?!« planejo drugi trije nanj. »Tebe da je pozdravil? Kdo pa tebe pozna?« Brihtnež zavpije: »Meni je bil namenjen pozdrav!« Umnež se zadere: »Mene je pogledal!«

Začnejo se suvati, trgajo si turbane z glav in si skočijo v lase. Kar se domisli Vedež: »Pojdimo za vojakom in ga vprašajmo!«

Tečejo tri milje za vojakom in ga vprašajo, koga je pozdravil? Vojak jim odgovori: »Največjega bedaka med vami.«

Vrnejo se na svojo pot in premišlujejo, kdo izmed njih bi bil največji bedak? Brihtnež se oglasi:

»Pojdimo k braminom (duhovnikom) v bližnje mesto! Oni slovijo radi svoje modrosti, pa nam bodo razsodili.«

Res tako storé. Modri bramini spoznajo, da je ta zadeva zelo resna, pa skličejo veliko posvetovanje. Predseduje véliki bramin in končno odloči:

»Vaš slučaj, dragi bratje, je tako zapleten, da ga ne moremo soditi po kaki postavi, ampak po izkustvu. Treba je, da nam pove vsak od vas, kaj je naredil najbolj neumnega v svojem življenju. Premislite dobro: gotovo ste že naredili marsikaj nespametnega — pa se spomnite, zaradi katerega dejanja so se vam najbolj smejali? Kdor je naredil največjo neumnost, ta bo imel pravico do vojakovega pozdrava.«

Modrež vstane in pove: »Moja žena je imela tako lepe lase, da so se ji vlekli po tleh. Vsi veste, da je ostrižena ženska tako osramočena, da ne sme iz hiše. Kaj šele, če bi bila obrita po glavi kakor mi... No pogledjte: Za praznik sem poklical v hišo brivca in sem ženi naročil, naj mu plača — kakor je navada — en pajs (10 par). Moja žena pa, trmasta kakor vse ženske, je dala brivcu dva pajsja. Zdivjal sem in zahteval, da mi vrne brivec, kar mu ne gre — ali pa naj obrije še ženo. Tekel sem za ženo, ki je zbežala iz hiše, jo ujel in jo držal na stolu, da ji je brivec odbril lepe lase. Ni imel namreč po obrazu kaj briti. Žena se je skrila s svojo golo glavo, me je zmerjala in se jokala. Brivec je pa raztrbil povsodi, da je obril učenjakovo ženo. Njeni starši so prigmeli nadme, me pretepli, mi pobrali vse, kar so dali ženi dote in so odpeljali ženo, mene pa zatožili pri braminih. Prinesli so k razpravi ženine lepe dolge lase, in ko so slišali bramini, da sem pustil ženo po glavi obriti zaradi enega pajsja, so izrekli, da sem največji bedak, kar jih je pod solncem. Upam, častita družba, da boste to upoštevali in mi priznali, da gre vojakov pozdrav samo meni!«

Predsednik je dal besedo Vedežu.

Mož se prikloni: »Dostikrat so meni že rekli, da nisem pri pravem umu. Pa vendar se je začudil vsak moj znanec, ko sem nakupil za ves svoj denar peska in kamenja. Neki popotni učeni mož mi je obljubil, da bo spremenil pesek v zlato in kamenje v dragulje. To da se bo zgodilo prvo uro po polnoči o prvem mlaju, potem ko bom jaz obhodil desetkrat po vseh štirih

ta kup kamenja in peska. Prišla je tista noč in jaz sem hodil po vseh štirih, šel desetkrat, šel dvajsetkrat okoli kupa, pa kamen je ostal kamen in pesek je ostal pesek. Še sem hodil in hodil do ranega jutra... Pritekkel je sluga in kričal, da mi je odnesel tat perilo, obleko, orožje in pohištvo. Vsa okolica se je smejala — pa reci, častiti zbor, če ne zaslužim jaz vojakovega pozdrava!

Predsednik se je oglasil: »Pokaži vendar, kako si hodil okoli kamenja! Vedež se spusti na roke in teka kakor mačka po tleh... Zdaj je dobil besedo Brihtnež:

Imel sem ženo, ki je regljala ves dan in me motila v modrem pre-mišljevanju. Nekoč sem ji rekel, da je največja klepetulja — ona pa meni, da so moški še hujše klepetulje od žensk. Skregala sva se do grda in sva se obvezala za pšenično zrno: kdor spregovori prvi, plača zrno. Naši sužnji so mislili, da sva oba onemela in so poslali po zagovornika, da izžene hudega duha, ki nama je zvezal jezik. Prišli so tudi moji starši in poklicali bramina, da bi nad mano molil. Bramin je pa menil, da pozna drugo pomoč: razbelil je železno palčico in jo pritisnil na moje teme. Zabolelo me je. Moja žena se je že veselila zmage, pa sem vendar molčal. »Posku-simo še pri ženi!« je rekel bramin in se bližal z železom ženinim nogam. Ona je pa zavpila: »Dovolj! Je že res, da govorimo ženske rajši ko moški. Zgubila sem stavo.« Bramin, ki mi je tako človekoljubno ožgal teme, je zavpil: »Torej zaradi stave in pšeničnega zrna pustiš sebi osmoditi teme in ženi noge! Ni ga večjega bedaka, kot si ti!«

Predsednik je dal zdaj besedo Umnežu. Ta je rekel: »Slavni zbor! Upam, da dobim jaz priznanje, ki mi ga odrekajo moji tovariši. Srečal sem moža, ki je bil videti resen in premožen. Prosil sem ga, naj mi pre-skrbi službo na kraljevem dvoru, ker drugačna služba pač ni za učenega moža. Obljubil mi je in rekel, naj vzamem s seboj tudi svoj denar in dragotine. Naložil sem si to in šel za njim, da sva prišla do globokega ribnika. Tam mi je mož rekel: »Sleci in okoplji se — ne moreva prašna v mesto. Ko se ti okoplješ, pojdem jaz v vodo. Grem res v vodo in plavam okoli — pridem iz vode — a ni bilo nikjer ne častitljivega moža in ne moje obleke... V silni sramoti sem se vrnil domov in velika je od takrat moja revščina.« — — —

Dolgo so se posvetovali bramini. Sodba je bila ta: »Vsak od vas je popolen bedak. Razdelite si torej bratovsko vojakov pozdrav: vsakemu gre četrt!«

